

שלחו להדפסה

גודל פונט

משפט

בארץ

29% מהשותפים במשרדי עורכי הדין - שותפות

אחרי החדירה המאסיבית של נשים לענף עריכת הדין, הן משתלבות עתה גם בצמרת, כשותפות במשרדים הגדולים. בדיקת "כלכליסט" מעלה כי בעשור האחרון עלה שיעור הנשים השותפות בעשרת המשרדים הגדולים מ-22% ל-29% - אבל למרות הנתונים המעודדים, רובן עדיין אינן שותפות הון. "וההבדל גדול מאוד", הן אומרות

מארק שון

08:47, 28.01.09

4 תגובות

העובדה שיותר ויותר נשים מוסמכות מדי שנה כעורכות דין משפיעה גם על מתווה השותפויות במשרדים הגדולים. מבדיקה שערך "כלכליסט" עולה כי בעשרת משרדי עורכי הדין הגדולים, כ-29% במוצע מהשותפים הן נשים, לעומת 22% בלבד לפני עשור. עם זאת, רק מעט מהנשים מגיעות למעמד החשוב יותר של שותפי הון - שרק הם בעלי זכות הצבעה בהחלטות המשרד ושותפים מלאים ברווחיו.

שיעור הנשים השותפות בעשרת המשרדים הגדולים

המשרדים הגדולים שבהם יש הכי הרבה נשים שותפות הם גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות', שמונה 13 שותפות מתוך 33 שותפים בסך הכל (כ-40%), ואחריו משרד פישר בכר חן וול אוריון ושות', שבו 37% מהשותפים הן שותפות. משרדי יגאל ארנון וגורניצקי הם היוצאים מן הכלל בעשירייה הראשונה, בכך שאחוז הנשים השותפות בהם דווקא היה גבוה יותר ב-1999 מכפי שהוא היום (ביגאל ארנון 50% ב-1999 ו-30% היום; בגורניצקי 37% ב-1999 ו-22% היום).

בד בבד, אחוז עורכות הדין השכירות במשרדים שנבדקו משקף באופן ישיר את היחס בין המינים בקרב הסטודנטים למשפטים - יותר מ-50% במוצע באוניברסיטאות ובמכללות - ובקרב הניגשים לבחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין - 47% במבחן האחרון, שנערך בנובמבר.

אולם בניגוד למשרדים הגדולים ביותר, הנתונים במשרדים הבינוניים-גדולים שנבדקו לצורך הכתבה מעודדים קצת פחות. אחוז השותפות במשרדים אלה הוא 20% בלבד במוצע - ובארבעה אין ולו שותפה אחת. אחוז עורכות הדין השכירות במשרדים אלה עומד על 58% במוצע. עם זאת, חשוב לזכור כי במשרדים אלה מדובר במספר שותפים כללי נמוך, בין 7 ל-16, ולכן כל תוספת או גריעה של שותפה או שותף אחד משפיעה על הסטטיסטיקה הרבה יותר מאשר במשרדים הגדולים, שבהם מספר השותפים נע בין 22 ל-60. גם השוואת המצב הנוכחי למצב ב-1999 סבוכה יותר במשרדים הבינוניים מאשר בגדולים ביותר, משום שלפני עשר שנים היו רובם חלקי משרדים שמאז התמזגו והתאחדו.

לא חושפים את שותפי הון

עוד חשוב לציין כי למרות ההגדרה הכללית "שותף", ישנם הבדלים ניכרים בין השותפים השונים בשל מדרג השותפויות הקיימים במשרדי עורכי הדין. רוב המשרדים מקדמים את עובדיהם תחילה למעמד הנמוך יותר של "שותף רווחים", ורק לאחר שנים, אם בכלל, נקלטים חלקם כשותפי הון. במעמד זה מספר הנשים נמוך ביותר, אם כי קשה להביא נתונים מדויקים שכן המשרדים אינם מעוניינים לחשוף כמה מהשותפים אצלם הם שותפי הון. בהקשר זה יש לציין כי בקרב עשרת המשרדים הגדולים, משרד גולדפרב הוא היחיד, ככל הידוע, שבו כל השותפים הם שותפי הון מלאים.

המשרדים הבינוניים: המובילים בשיעור הנשים השותפות

המשרד	שותפות		שכירות	
	מספר	אחוז	מספר	אחוז
1 לוי, מייזן	3	43%	15	60%
2 קנטור, אלחנני, טל	5	36%	14	54%
3 מ.זליגמן	6	33%	24	52%
4 ראב"ד, מגריזו, בנקל, להב	5	33%	15	51%
5 ש.פרידמן	5	31%	17	58%
6 וקסלר ברגמן	3	30%	17	55%
7 אגמון	2	28%	10	50%
8 שביט בראון, גלאון, צין נוב יגור	2	28%	11	55%
9 הרמן מקוב	2	28%	11	55%
10 ארדינסט, בן נתן	1	11%	26	74%

"הנתונים לא מפתיעים אותי, אבל הם קצת מתעתעים", אומרת עו"ד תמי פירון, שותפה במשרד מ. פירון, "לא כולן שותפות הן וההבדל הוא גדול מאוד. המצב הקיים לא מספיק בכלל. לרוב אני מוצאת את עצמי בין הנשים הבודדות בחדר הישיבות, מוקפת בעיקר גברים, וזה מצער".

פירון תולה את האשם לא במשרדים אלא דווקא בנשים עצמן, שמבכרות מסלול רגוע יותר, פעמים רבות משקולים משפחתיים. "מצד המשרד לא נתקלתי אף פעם במגבלה או בבעיה בגלל היותי אשה, אם כי זה משרד משפחתי אז קצת קשה לדעת מה היה קורה במקום אחר. הבעיה, הקיימת אצל רבות, היא שנשים מאוד מוכשרות בוחרות לעצור את הקידום שלהן כדי להיות בבית".

עו"ד מיה ליקוורניק, שותפה בכירה במשרד מיתר, ליקוורניק, גבע & לשם ברנדווין ושות', אמרה ל"כלכליסט" כי הנתונים עצמם מפתיעים בעיניה. "המספרים הנוגעים לאחוזי השותפות במשרדים הגדולים גבוהים מאוד ומפתיעים אותי", היא אומרת. "אולי הם מוטים כלפי מעלה. לדעתי, אף על פי שמספר הנשים השותפות גדל עם השנים, הוא עומד היום רק על כ-20%-25%. אני מעריכה שלפני עשר שנים היו במשרדים הגדולים, שהיו אגב הרבה יותר קטנים, כ-10% או אולי 15% נשים שותפות".

על השינוי ביחס לנשים במשרדים באופן כללי אמרה ליקוורניק: "מקצוע עריכת הדין אינו קל יותר היום. המציאות לא השתנתה וגם היום לא קל להיות עורך דין מסחרי מבחינת ההשקעה הנדרשת. מה שהשתנה הוא שהיום יש יותר נשים שמוכנות להשקעה הזו, מצד אחד, והמשרדים פתוחים יותר לאפשר להן את ההתקדמות, מצד שני, וזה מאפשר להן לא לנשור בדרך. אבל זה עדיין לא קל".

העט לא נופלת בארבע

עו"ד אריאלה להב, כיום ראש מחלקת ניירות ערך במשרד ראב"ד, מגריזו, בנקל, להב ושות', מספרת כי בשנים האחרונות החלו במשרד שלה למנות כשותפות גם נשים העובדות ב"משרת אם" (משרה שבה העובדת יוצאת מהמשרד בארבע אחר הצהריים), וזאת על ידי הגברת הגמישות בשעות וטכניקות העבודה. עם זאת, הוסיפה כי שותפות במשרת אם אכן מרוויחות בדרך כלל פחות, כי אם מישהו עובד פחות הוא לא אמור לקבל אותו דבר". להב, שהחלה את דרכה במשרד גולדפרב, מספרת כי

עו"ד אריאלה להב צילום: גלעד קוולרצ'יק

"כשהצטרפתי לגולדפרב ב-1993 היינו שלוש נשים והייתי האם היחידה, אך ככל שיש יותר נשים במשרדים הגדולים יש יותר גמישות". להב הוסיפה כי אילו האפשרות להתקדם למרות משרת האם היתה קיימת בזמנו "ומישהו היה מציע לי את זה כשהתחלתי, אולי הייתי מסכימה".

"קשה להסתדר עם משרת אם, והעט לא באמת נופלת בשעה ארבע. הטכנולוגיה מאפשרת גמישות כי לא צריך להיפגש פיזית עם הלקוח, אבל מצד שני, זה מצריך מהאם נכונות לעבוד בשעות לא שעות כדי לעמוד במשימות", אומרת להב. "הבעיה עם המקצוע הזה הוא שזה מקצוע של מתן שירות. ישנה תחרות והלקוח מצפה לרמת שירות מאוד גבוהה, שכדי לתת אותו מוכרחים לעשות ויתורים בחיים האישיים. אי אפשר לעשות את זה חלקית".

עבד מודרני

שרית מולכו, שותפה בכירה במשרד ש.פרידמן, אמרה ל"כלכליסט": "אני חושבת שיש הבדל בין הדור שלי לדור של עורכות הדין הצעירות יותר. אני רואה שיש הבדל בראייה החברתית, ואני חושבת שמספר הנשים השותפות עוד יילך ויעלה. אין סיבה אובייקטיבית למנוע קידום של נשים לשותפות. הרי גם גברים הולכים פעם בשבוע לכדורגל, אבות גרושים יוצאים מוקדם לפעמים לאסוף את הילדים, והם גם יוצאים למילואים".

משרדה של מולכו, ש.פרידמן, נמצא במקום החמישי מבין המשרדים הבינוניים, עם כ-31% נשים מסך כל השותפים, וכמעט 60% נשים מקרב עורכי הדין השכירים.

מולכו מודה כי השינוי הטכנולוגי אולי הקל על העבודה השוטפת אבל הפך את החיים המקצועיים להרבה יותר משעבדים. "כשהייתי עורכת דין שכירה הייתי הולכת הביתה בארבע ומתנתקת עד למחרת בבוקר, אבל היום אפשר לשמור על קשר בטלפון הנייד - הרי ללקוח לא משנה מאיפה אתה מדבר איתו. זה יצר עבד מודרני", קובעת מולכו.